

**VESILAHDEN KUNNAN
KOULUKULJETUS-
PERIAATTEET**

Koulutuslautakunta 23.11.2010

Kasvatus- ja opetuslautakunta 02.04.2013

Voimaan 01.08.2013

Tarkistettu 13.3.2017 / Kasvatus- ja opetuslautakunta §21

Tarkistettu 3.12.2019 / Sivistyslautakunta §84

Tarkistettu 11.2.2025 / Sivistyslautakunta

Sisällys

1. LIIKENNETURVALLISUUS.....	3
2. YLEISET PERIAATTEET	3
Koulumatka	3
Koulumatkan pituus.....	3
Omavastuurajat	4
Koulumatkan vaarallisuus	4
Susien aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi myönnettävät harkinnanvaraiset koulukuljetukset.....	4
Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus.....	5
Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat.....	5
3. KOULUKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT	6
4. MAKSUT JA MAKSUPERUSTEET	6
Kuljetusedun piiriin kuulumattomat oppilaat.....	6
6. KOULUKYYTIEN SUUNNITTELU	8
7. PÄÄTÖKSENTEKO	8
8. TIEDOTTAMINEN.....	8
9. YHTEYSTIETOJA.....	8
Liite 1. Perusopetuslaki 32 § Koulumatkat	9
Liite 2. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.....	10
Liite 3. Koulukuljetuksen muistilistat	12

Tässä asiakirjassa sivistyslautakunta päättää ne periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus Vesilahdessa.

Koulukuljetukset järjestetään perusopetuslain 32§ (liite 1) ja näiden sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Muiden kuin kunnan koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla.

1. LIIKENNETURVALLISUUS

Vesilahden kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa yhteistyötä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajilla on ensisijainen vastuu opettaa lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä sekä tutustua yhdessä lapsen kanssa koulumatkaan hyvissä ajoin ennen koulun aloittamista. Lapsen tulisi tuntea koulumatkareitti, lähtö- ja paluuajat sekä liikennesäännöt. Liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita kerrataan kouluilla vuosittain.

Huoltajat arvioivat itse, onko heidän lapsensa riittävän kypsä kulkemaan koulumatkan pyörällä. Polkupyöräilijän ja polkupyörän matkustajan on ajon aikana yleensä käytettävä suojakypärää. Heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

Lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin. Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille. Liikennöitsijöiden on koulukuljetuksissa noudatettava liikenneministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (liite 2).

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Vakuutus ei korvaa sitä, jos oppilas aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä sitä, jos vaatteet, silmälasit tms. rikkoutuvat. Iästä riippumatta vahingontekijä tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

2. YLEISET PERIAATTEET

Koulumatka

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaiden päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin. Kotiosoite on väestörekisteriin oppilaalle merkitty osoite - kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta muusta kuin väestörekisteriin merkitystä osoitteesta.

Koulumatkan pituus

Koulumatka mitataan kotitontin portilta opetuksen järjestämipaikan portille. Koulumatkan pituus tarkistetaan koulutoimistossa kartalta ja rajatapauksissa maastomittauksena.

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen omaan lähikouluun/esiopetuspaikkaan tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on

- yli 5 kilometriä 2.—9.-luokan oppilaalla
- yli 3 kilometriä 0.—1.-luokan oppilaalla.
- tai voidaan sivistyslautakunnan päätöksen mukaan todeta vaaralliseksi

Ostavastuurajat

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Mikäli koulumatka sisältää omatoimista kulkemista, lasketaan sen keskimääräinen kävelyaika minuuttia / kilometri Suomen Kuntaliiton julkaiseman henkilökuljetusoppaan mukaan:

ikä	kävelyaika/km
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään edellä määritellyn kilometrirajan mukainen (0.–1. 3 km ja 2.–9. 5 km). Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Sivistyslautakunta päättää vaaralliset tiet kouluteiden vaarallisuutta arvioivan työryhmän lausuntojen perusteella.

Susien aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi myönnettävät harkinnanvaraiset koulukuljetukset

Susien aiheuttamaa turvallisuusriskiä arvioidaan riistanhoitoyhdistyksen antamien tietojen perusteella Suomen riistakeskuksen ja Poliisin laatiman luokituksen mukaisesti. Luokituksessa havainnot susista jaetaan neljään kategoriaan.

1. Huolta aiheuttava susi

Susi tai suden jäljet havaitaan alle 100 metrin etäisyydellä asuin- tai tuotantorakennuksesta, kuitenkin piha-alueen ulkopuolella tai tiellä. Samoin, jos jäljet havaitaan koulumatkaan jalan tai pyörällä käytettävällä tiellä tai alle 100 metrin päässä tiestä.

2. Mahdollista uhkaa aiheuttava susi

Suden jäljet havaitaan asutun rakennuksen tai tuotantorakennuksen piha-alueella. Samoin, jos susi havaitaan pihassa ja se poistuu paikalta välittömästi ihmisen havaittuaan. Piha-alueella tarkoitetaan asuin- tai tuotantorakennusten muodostamaa hoidettua aluetta. Samoin, jos jälkiä havaitaan toistuvasti oppilaan jalan tai pyörällä koulumatkan reitillä.

3. Uhkaa tai vaaraa aiheuttava susi

Suden havaitaan liikkuvan rakennetussa ympäristössä tai ihmisten asuinalueilla tai oppilaan jalan tai pyörällä koulumatkan reitillä satunnaista havaintoa ja välitöntä paikalta poistumista pidempään.

4. Vakavaa vaaraa aiheuttava susi

Susi lähestyy ihmistä tai ei muussa kohtaamistilanteessa poistu paikalta (jää kiertelemään tai seuraamaan taikka käyttäytyy uhkaavasti). Samoin tilanteet, joissa susi on jo aiheuttanut tai yrittänyt aiheuttaa henkilövahingon tai on käynyt tai yrittänyt käydä ihmisen ulkoiluttaman kytketyn koiran tai muun kotieläimen kimppuun.

Harkinnanvaraisen maksuttoman koulumatkaetuuden myöntämisaika harkitaan tapauskohtaisesti siten, että yksittäisistä jäljistä (kategoria 1) voidaan myöntää yhdestä kahteen viikon jakso ja toistuvimmista vierailuista tai kohtaamisista (kategoriat 2-4) kahden kuukauden jakso (tai siihen saakka, kun Poliisin toimenpiteet suden karkottamiseksi on toteutettu).

Hakemukseen susien aiheuttaman turvallisuusrisin vuoksi anottavasta harkinnanvaraisesta koulumatkaetuudesta tulee liittää riistanhoitoyhdistyksen lausunto, jossa havainnot ovat kohdentuneet oppilaan kotiosoitteeseen ja oppilaan jalan tai pyörällä kulkeman koulumatkan reittiin.

Kuntalaisten on tärkeää ilmoittaa susihavainnoistaan riistanhoitoyhdistykselle, sillä viranomaisten katsannossa ainoastaan petoyhdyshenkilön varmentama havainto on pätevä osoitus susihavainnosta.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle hakemuksesta koulumatkakustannuksia harkinnanvaraisesti, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava (esim. oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai terveydellisten syiden vuoksi). Tällöin edellytetään tapauksesta riippuen lääkärin, psykologin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa. Lausunnosta on ilmettävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi käytettävä kuljetusmuoto ja ajanjakso, mille koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Kuljetus tällä perusteella voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksen harkinnanvaraisesta koulukuljetuksesta tekee sivistysjohtaja.

Oppilaan tilapäisestä (esim. sairastumisesta tai loukkaantumisesta johtuva) kuljetustarpeesta päättää tapauskohtaisesti rehtori. Kuljetuksen järjestämiseen on varattava aikaa viisi arkipäivää ja kuljetuspäätöstä varten tarvitaan lääkärintodistus tai vastaava asiantuntijalausunto.

Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun. Mikäli huoltajalle myönnetään oikeus vaihtaa oppilaan koulunkäyntipaikaksi muu kuin lähikoulu, huoltaja on velvollinen itse huolehtimaan oppilaan koulukuljetuksesta.

Vesilahden kunta ei järjestä oppilaskuljetusta vieraasta kunnasta olevalle oppilaalle vaan oppilaan huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kuljetuskustannuksista.

3. KOULUKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Muita kuljetusmuotoja, takseja ja tilauslinja-autoja käytetään täydentämään julkista liikennettä. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusvälineitä. Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka voi odotusaikoinaan kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Koulut ilmoittavat työsuunnitelmissaan lukuvuosittain kellonajan, mistä lähtien koululla aamulla on henkilökuntaa paikalla.

Kuljetukset koordinoidaan keskitetysti koulutoimessa ja järjestetään siten, että ne mahdollisuuksien mukaan palvelevat usean luokan ja koulun oppilaita. Koulukuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle –kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat kunnan ja liikennöitsijän osoittamaan mahdollisimman turvalliseen nouto/jättöpaikkaan.

Kodin ja pysäkin välille ei järjestetä kuljetusta, mikäli matkan pituus alittaa kohdassa 2 edellä esitetyt kilometrirajat tai mikäli koulumatkoihin käytetty aika ei ylitä edellä esitettyjä aikarajoja. Tämä koskee sekä esi- että perusopetuksen oppilaita. Kuljetuksien tilaajana toimii kunta. Huoltajien ja liikennöitsijöiden tulee sopia mahdollisista muutoksista tai ongelmista aina koulutoimiston kanssa.

4. MAKSUT JA MAKSUPERUSTEET

~~Sivistysjohtaja myöntää ilman hakemusta maksuttoman kuljetuksen koulumatkan pituuden tai vaarallisuuden perusteella sekä esi- että perusopetuksen oppilaille.~~

Vaikeuden tai rasittavuuden perusteella maksuttoman kuljetuksen myöntää hakemuksesta sivistysjohtaja. Kuljetus tällä perusteella voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Tarkemmat hakuohjeet löytyvät kunnan verkkosivuilta osoitteesta www.vesilahti.fi.

Vesilahden kunnassa esiopetuksen oppilaalle kuuluu maksuton koulukuljetus, jos oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on kolmea kilometriä pitempi. Perusopetuslain 32§ mukaan oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Iltapäivätoimintaan osallistuvalla koulumatkaetuun oikeutetulla oppilaalla on mahdollisuus käyttää koulukuljetusta, **mikäli tämä ei aiheuta ylimääräistä ajoa.**

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa sopimuksesta koulumatkakustannusten korvausta edullisimman vaihtoehdon mukaan. Edellytyksenä on, että huoltaja itse kuljettaa oppilasta ja oppilas täyttää koulukuljetusehdot.

Kuljetusedun piiriin kuulumattomat oppilaat

Koululaiskuljetukset ovat tarkoitettu vain koulukuljetusoikeuden omaaville oppilaille, mutta myös

näihin kuljetuksiin on mahdollista päästä, mikäli autossa on tilaa eikä kuljetuksen käyttäminen vaikuta reitin aikatauluun eikä ajettavaan reittiin. Näissä tapauksissa vanhemmat maksavat kuljetusten käytöstä. Jos paikkoja on rajoitetusti, jaetaan vapaana olevat paikat oppilaan iän mukaisesti niin, että paikat täytetään nuorimmasta alkaen.

Mikäli kuljetuksessa olevien oppilaiden määrät muuttuvat lukuvuoden aikana esim. oppilaan muuton tai tilapäisen lukujärjestysmuutosten takia, etusijalla on aina koulukuljetusoikeuden omaava oppilas. Oppilaspaikkojen täytyessä mahdollisesti kuljetuksessa olevat itse maksavat oppilaat joutuvat luopumaan kuljetuksesta. Näissä tapauksissa liikennöitsijällä tai kunnalla ei ole velvollisuutta korvaavan kuljetuksen järjestämiseen.

Kuljetuksen vapaista paikoista ja maksutavoista, koskien itse maksavia oppilaita, sovitaan tarkemmin liikennöitsijöiden kanssa ja niistä tiedotetaan huoltajia **syyskuun** aikana ja tarpeen mukaan.

5. KULJETUSTEN SÄÄNNÖT

Koulukuljetusten sujuminen edellyttää kaikilta osapuolilta sitoutumista yhteisiin sääntöihin. Liitteenä 3 on Liikenneturvan materiaaliin pohjautuva muistilista oppilaan, kodin, koulun ja kuljettajan vastuista ja tehtävistä koulukuljetuksissa. Näiden ohjeiden lisäksi on hyvä muistaa seuraavat asiat:

Koulukuljetusten sujuminen edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 20 min. yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin, kouluun tai koulutoimistoon. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on huoltajan vastuulla.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, asiasta on ilmoitettava liikennöitsijälle hyvissä ajoin joko soittamalla tai tekstiviestillä.

Koulun on ilmoitettava liikennöitsijöille muutoksista sovittuun aikatauluun. Samoin liikennöitsijän on ilmoitettava koululle/esiopetukseen kuljetusaikataulun tilapäisestä muutoksesta.

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä (472/1977) oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Tällaisessa tilanteessa liikennöitsijä on velvollinen olemaan välittömästi yhteydessä oppilaan rehtoriin.

Kuljettaja valvoo turvavöiden käyttöä ja ohjaa oppilaita niiden käyttöön. Siinä tapauksessa, että oppilas käyttäytyy asiattomasti tai ei muutoin noudata annettuja määräyksiä ja ohjeita, kuljettajan tulee ilmoittaa siitä koululle. Tämän jälkeen koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan, että mikäli oppilas ei noudata annettuja ohjeita, kuljettaja voi kieltäytyä ottamasta oppilasta koulukuljetukseen. Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta, ilmoittaa kuljettaja/liikennöitsijä asiasta koulun rehtorille ja tämä edelleen koulutoimistoon. Perusopetuslain 29§ ja 32§ määräykset huomioon ottaen sivistysjohtaja voi siirtää koulukuljetuksen järjestämisen huoltajan vastuulle. Sama koskee myös muuta oman tai muiden henkilöiden liikenneturvallisuuden vaarantamista.

Koulutoimisto toimittaa lukuvuoden alussa liikennöitsijöille matkustajaluettelon, josta ilmenee matkustajien nimet, heidän ikänsä lukuvuoden alkaessa, koulu ja kotiosoite. Matkustajaluettelo on päivitettävä aina, kun siihen tulee muutoksia ja koulupaikka toimittaa liikennöitsijälle muutetun

luettelon. Luettelo tulee olla kuljetusautossa mukana ajon aikana.

Huoltajien on ilmoitettava osoitteenmuutoksista välittömästi koulutoimistoon.

6. KOULUKYYTIEN SUUNNITTELU

Koulukyytien vuosittainen suunnitteluprosessi etenee seuraavasti:

- Perustietojen kerääminen kouluilta
- Kuljetusreittien valmistelu kesä- elokuussa. Reittejä yhdistetään mahdollisuuksien mukaan.
- Kuljetuspäätökset ja niistä tiedottaminen huoltajille, kouluille ja liikennöitsijöille kesä- elokuussa

7. PÄÄTÖKSENTEKO

Sivistyslautakunta hyväksyy nämä koulukuljetusperiaatteet. Koulukuljetusperiaatteiden toimivuutta seurataan ja niitä voidaan tarvittaessa päivittää lautakunnan päätöksillä.

Vesilahden kunnan hallintosäännön mukaan koulukuljetuksista päätöksen tekee sivistysjohtaja ja tilapäisistä koulukuljetuksista päätöksen tekee rehtori.

8. TIEDOTTAMINEN

Koulutoimisto tiedottaa kuljetusaikataulut koteihin viimeistään koulun alkamista edeltävän viikon perjantaihin mennessä.

Koulukuljetusperiaatteet ovat kaikkien luettavissa Vesilahden kunnan verkkosivuilla.

9. YHTEYSTIETOJA

Lisätietoa koulukuljetuksiin liittyen voi kysyä koulutoimistosta ja kouluilta:

Sivistysjohtaja	040 1531 593
Koulutoimen palvelusihteeri	040 1335 243
Vesilahden yhtenäiskoulun rehtori	050 3895 295
Narvan koulun rehtori	040 1335 211
Ylämäen koulun rehtori	050 438 6034

Liite 1. Perusopetuslaki 32 § Koulumatkat

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, on oppilaalla oikeus maksuttomaan kuljetukseen taikka oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen. Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, voidaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Liite 2. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 108 §:n 3 momentin 2 kohdan nojalla, sellaisena kuin se on laissa 1091/2002:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan päivähoitokuljetuksiin ja esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden sekä toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksiin, jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea.

2 §

Kuormitus henkilöautoissa

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, saa matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä olla enintään:

Istumapaikkojen määrä	Matkustajien määrä
1	2
2	3
3	5
4	6

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa.

Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Matkustajien kokonaismäärä saa tällöin olla 13, jos kaikki matkustajat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, ja muutoin 12. Jos kuljetuksessa on myös muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia matkustajia, lasketaan koulu- tai päivähoitokuljetukseen käytettävien istumapaikkojen enimmäiskuormitus muilta matkustajilta vapaaksi jäävän istumapaikkaluvun mukaan.

Henkilöauton takimmaisen istuinrivin käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa on kielletty, jos istuimet on asennettu selkä menosuuntaan.

3 §

Kuormitus linja-autoissa

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia.

4 §

Matkustajaluettelo

Kuljetuksen tilaajan tulee antaa kuljetuksen suorittajalle allekirjoittamansa matkustajaluettelo, johon on merkitty matkustajien nimet, heidän ikänsä lukuvuoden alkaessa ja koulu tai oppilaitos. Luettelo tulee olla kuljetusautossa kunkin lukuvuoden syyskuun 15 päivästä alkaen. Muutokset on merkittävä luetteloon kunkin kuukauden 15 päivään mennessä.

Päivähoitokuljetuksissa matkustajaluettelo ei ole pakollinen.

5 §

Koulu- ja päivähoitokuljetusten merkitseminen

Kuljetusautossa tulee olla edessä ja takana neliön muotoinen, heijastavalla keltaisella pohjalla varustettu irrotettava kilpi,

jonka sivut ovat 40 senttimetriä pitkiä, jossa on 25 millimetriä leveät punaiset reunat ja jonka keskellä on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, sekä sen alla mustalla teksti "Koulukyyti". Kilpi on kiinnitettävä siten, että sen yläreuna on enintään 150 senttimetrin korkeudella tien pinnasta. Henkilöautoissa kilpi saadaan kuitenkin asentaa myös katolle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kilpi saadaan henkilöautoissa korvata taksivalaisimen päälle tai sen tilalle asennetulla vähintään taksivalaisimen kokoisella keltaisella kuvulla, jossa on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, ja teksti "Koulukyyti". Kuvussa on koulu- ja päivähoitokuljetuksen aikana käytettävä valoa.

Koulu- ja päivähoitokuljetuksen päätyttyä kilpi tai kupu on heti poistettava.

6 §

Ajoreitti ja pysäkit

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa käytettävän auton ajoreitti on valittava siten, etteivät matkustajat autoon noustessaan tai siitä poistuessaan tarpeettomasti joutu ylittämään ajorataa.

Jos kuljetus alkaa koululta tai päättyy sinne, on autoihin noustava ja niistä poistuttava siihen varatulla ja erikseen merkityllä paikalla koulun alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Paikan valinnassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ajoneuvoliikenne ei vaaranna kuljetettavien tai muiden alueella liikkuvien turvallisuutta.

7 §

Ovien lukitus

Kuljetusauton oven sisäpuolisen kahvan tulee olla rakenteeltaan ja sijoitukseltaan sellainen, ettei ovea voi vahingossa avata.

8 §

Kuljetusauton nopeus

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa suurin sallittu nopeus on 80 kilometriä tunnissa.

9 §

Alkolukko

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa on yleensä käytettävä alkolukolla varustettuja ajoneuvoja.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2006.

Henkilöauton takimmaisien istuinrivien käyttökieltoa koskevaa 2 §:n 5 momenttia sovelletaan 1 päivänä maaliskuuta 2007 ja sen jälkeen käyttöön otettuihin ajoneuvoihin.

Linja-auton kuormitukseen ennen 1 päivää elokuuta 2007 sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tällä asetuksella kumotaan 17 päivänä elokuuta 1988 annettu liikenneministeriön päätös koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (Dn:o 488/01/88) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Liikenne- ja viestintäministeri

Susanna Huovinen

Ylitarkastaja

Janne Mänttari

Liite 3. Koulukuljetuksen muistilistat

OPPILAAT:

- Oppilaat ovat aikataulun mukaan odottamassa sovitussa, turvallisessa paikassa.
- Autoa odotetaan tien reunassa tai pysäkillä.
- Autoon ei mennä eikä siitä poistuta liikenteen puolelta.
- Autoon mennään rauhallisesti ja vältetään ryntäilyä.
- Oppilaat menevät sovituille paikoilleen.
- Reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään, vaan ne pidetään joko jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.
- Linja-autossa tai taksissa käyttäydytään rauhallisesti ja ystävällisesti – näin kaikki viihtyvät ja tuntevat olonsa turvallisiksi.
- Autosta poistutaan rauhallisesti. Ennen poistumista on tarkistettava, että kaikki omat tavarat ovat mukana.
- Autosta poistuttaessa jäädään ennen tien ylitystä odottamaan, että auto on poistunut. Tietä ei saa koskaan lähteä ylittämään auton edestä tai takaa.
- Pimeään aikaan oppilas käyttää heijastinta.
- Oppilas ilmoittaa, jos hän voi pahoin esimerkiksi kuumuuden, ahtauden, heikon ilmaston tai matkan rasittavuuden takia.

HUOLTAJAT:

- Lapselle selvitetään kuljetusaikataulut ja lapsen kanssa harjoitellaan turvallista kulkemista kuljetuspaikalle.
- Lapsen kanssa keskustellaan turvallisesta, ystävällisestä ja toiset huomioivasta käyttäytymisestä koulukuljetusten aikana. Koulukuljetuksen pelisääntöjä on hyvä kerrata kotona aika ajoin lukuvuoden aikana.
- Lapselta kysellään säännöllisesti koulumatkan kuulumisia ja lapsen esiin tuomaa palautetta viedään tarvittaessa eteenpäin koululle.
- Kuljettajalle kerrotaan tarvittaessa lapsen sairauksista ja mahdollisista lääkityksistä (esim. diabetes, epilepsia) tai muista lapsen tuen tarpeista, joista kuljettajan on hyvä tietää. Kuljettaja on vaitiolovelvollinen lapsen terveydentilaan liittyvistä asioista.
- Huolehditaan, että lapsi on ajoissa odottamassa koulukuljetusta sovitussa paikassa.
- Huolehditaan, että lapsi käyttää pimeällä heijastinta.
- Ilmoitetaan kuljettajalle, jos lapsi ei sairastumisen tai muun syyn vuoksi tarvitse kuljetusta.
- Otetaan yhteyttä opettajaan, rehtoriin tai koulun koulukuljetusvastaavaan, jos lapsi kertoo koulumatkan aikana tapahtuvasta kiusaamisesta.

Lähde: Opetushallitus, Kuntaliitto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Liikenneturva, Linja-autoliitto, Poliisihallitus, Suomen Taksiliitto, Suomen Vanhempainliitto. Koulukuljetusopas. Oppaat ja käsikirjat 2021:1 <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas.pdf>